

MYNT KONTAKT

NR 3 MARS 1973

SVERIGE 3:95 • NORGE 5:60 • DANMARK 5:80 INKL. MOMS.

Snart slås mynt i Eskilstuna

— Flyttningen klar sommaren 1974 —

I augusti 1974 skall man börja slå mynt i Eskilstuna. Det betyder att myntverket då har flyttats dit, vilket är ett led i den utlokalisering av statliga myndigheter och institutioner från Stockholm som riksdagen beslöt våren 1971. Så särskilt stort befolkningstillskott blir inte detta för Eskilstuna. Det rör sig bara om ett 50-tal man — om nu alla flyttar med. Nya fina lokaler måste byggas för 8,8 miljoner.

Den nya anläggningen kommer att ligga i centrala Eskilstuna, närmare bestämt i kvarteret Värjan.

Den personal som erfordras blir 40 st mynttekniker och 10 på kontorssidan. I Eskilstuna skall man dock inte tillverka ämnena till mynten, de skall köpas från annat håll.

Stor vikt har lagts på säkerheten

och för att eliminera risken av inbrott.

Samtliga fönster kommer att ligga högt över marken och kommer att bestå av säkerhetsglas, larmanordningarna skall vara av modernaste typ (vilken typ har inte angetts!) och hela byggnaden kommer genom belysning på fasaden att bada i ljus. Inbrottstjuvar torde icke göra sig besvär.

FORTSÄTTNING PÅ
SVERIGES MYNTHISTORIA

— Sid. 3 —

DE NORDISKA
LÄNDERNA PLUNDRAS

— Sid. 9 —

MYNTTORGET

— Sid. 12 —

VINNARNA
I FEMKAMPEN

— Sid. 14 —

SVERIGES VACKRASTE
MYNT

— Sid. 15 —

1 KRONA 906 eller skall det vara 1906?

Vi mottager varje dag ett tiotal brev från läsare över hela landet med upplysningar om felpräglingar, klumpar och andra fel, och vi är mycket tacksamma för denna hjälp vi får — fortsatt med detta!

Denna gång har vi valt vidstående roliga 1 krona från år 906 e. Kr. eller kanske det skall vara 1906?

Vid våra undersökningar har det visat sig att någon etta i årtalet aldrig har varit präglad. Orsaken?

Vi återkommer med nya kraftigare uppförstoringar av detta mynt i nästa nummer av tidningen.

Vi ber upplysningsvis få meddela att bilderna på 1-öringen 1909 samt 2 kronorna i förra numret av tidningen är hämtade ur Sveriges Mynt 1818—1970 skriven och utgiven 1970 av Arne Lindblad.

Norrtälje Mynthandel erbjuder Er

LEMBIT-MYNTSKÅP-en avgjord succé

NYHET

LEMBIT "JUNIOR"

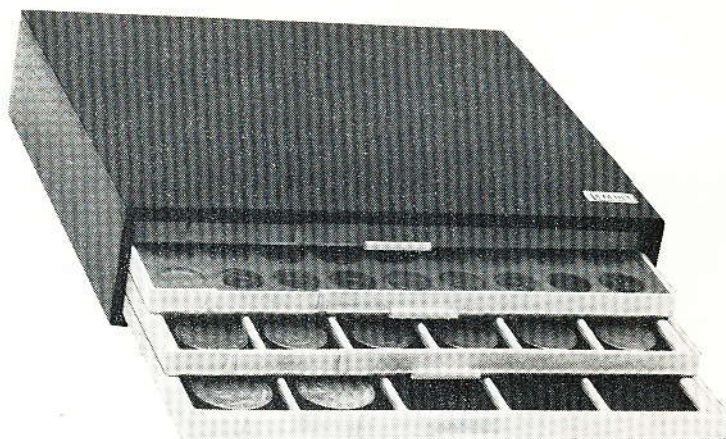
Standardkombination:

1 låda 5×5, 1 låda 7×7,
2 lådor 8×8 34:—
som ovan inkl. filt 45:—
som ovan inkl. filt och
diofan-glas 57:—

Valfri lådkombination utan extra
kostnad.

Alla priser inkl. moms.

Samtliga Lembit Myntskåp i la-
ger. Utförlig katalog och be-
skrivningar och bilder skickas
gratis på begäran. Ring eller
skicka Er beställning redan nu
och skåpet kommer direkt till
Er per post.

Specialerbjudande

SVERIGE	1971 års »SM»-set, 1 öre —5 kr i Sandhillkassett	30:—
FINLAND	Den redan sällsynta 5 markka 1972	ocirk. 25:—
»	1972 års set komplett inkl. 5 markka	ocirk. 30:—
ENGLAND	25 pence 1972 Kopparnickel, Drottning Elizabeth och Prins Philips 25 årsjubileum	ocirk. 10:—
USA	1 dollar 1971 eller 1972 Eisenhower, kop/nick.	ocirk. 10:—
»	1/2 dollar 1971 eller 1972 Kennedy	ocirk. 6:—

Varje månad

kommer vi med ett nytt specialerbjudande till extra förmånliga priser, det kan vara svenska eller några nya utländska jubileumsmynt.

I april

utkommer vår nya prislista som innehåller det mesta av vad en myntsamlare kan önska sig. Svenska och skandinaviska mynt i god sortering, de flesta myntnyheterna från hela världen. Allt i tillbehör och litteratur. Jul- och minnestallrikar, m.m., m.m. Ni som inte redan finns i vårt adressregister ring eller skriv och vi sänder kostnadsfritt vår prislista.

NORRTÄLJE MYNTHANDEL

Hantverkaregatan 19, 761 00 Norrtälje.

Butiken öppen vard. 08.00—12.00, 13.00—17.00, lörd. 09.00—13.00. Telefon 0176/168 26.

Till våra läsare

Myntkontakt är för närvarande Skandinavians näst största tidskrift för myntsamlare med en läsekrets på mellan 2.500—3.000 läsare. Den mest sålda tidskriften är den danska Møntsamleren med ca 400 flera läsare.

Myntkontakt ökar snabbt i upplaga för varje månad som går och säljs f. n. i 16 länder, bl. a. kan nämnas: Sverige, Norge, Danmark, Finland, Tyskland, Nederländerna, Österrike, Schweiz, England, USA, Canada m. fl.

Naturligtvis har också fordringarna på tidningens innehåll skärpts i och med detta och vi kommer som förut att göra allt för att tillfredsställa Er läsare. Vi har en hel del intressanta artiklar om bl. a. svenska mynt i lager som vi kommer att publicera undan för undan, vi har också en mängd intressanta varianter, en del förslag till mynttävlingar och mycket annat smått och gott som vi kommer att bjuda på längre fram.

Kan Ni själv författa en artikel eller något annat Ni vill skriva om, så hör gärna av Er, vi är tacksamma för all hjälp vi får.

Införda bidrag honoreras.

Med hjärtlig hälsning från redaktionen.

RAOUHL ÖRTENDAHL

Sveriges mynthistoria

Del III

För nytillkomna läsare kan vi informera att vi började i januarinumret med denna artikelserie om Sveriges mynthistoria. Vi återkommer varje månad troligen under hela våren. Håll till godo!

1364—1521

Det tyska inflytande på Sveriges styrelse, som är märkbart under Albrekt av Mecklenburgs tid, hade bl. a. till följd att i Sverige infördes en högre myntvalör, örtugen, lik de något äldre nordtyska wittenmynten. Men trots att det tyska inflytandet avlöstes av danskt, som dominerade i Sverige under långa perioder av det följande seklet, bi-

behölls här, i motsats till vad fallet var i Danmark och Norge, den gamla inhemska mynträknings i ören och örtugor, och den i grannländerna tillämpade från Tyskland komna skillingräkningen vann endast ett relativt kortvarigt intåg (slutet av 1400-talet—mitten av 1500-talet) i rikets västra och södra delar. Under denna tid dominerar den nya myntvalören så starkt, att man med rätta talar om örtugperioden.

Men vid sidan därav präglades kontinuerligt även penningar, för vilka brakteattekniken bibehölls, och under senare hälften av epoken även mera regelbundet halva örtugar, även kallade aboer efter staden Åbo, deras första myntningsort. Sten Sture d. y. (1512—20) utgav dessutom från 1512 ett verkligt stormynt (vikt ca 16—45 gram). Att sådana äro ytterligt sällsynta torde knappast bevisa att utpräglingen av dem varit ringa. Gott mynt har nämligen med säkerhet i stor utsträckning blivit nedsmält under den närmast följande tiden med dess starka myntförsämring.

Albrekt av Mecklenburg
(1364—89) Örtug

Penningar från
Medeltidens slut

De skriftliga källorna medge för denna tid en viss inblick i regeringens myntpolitik. Det framgår sålunda bl. a. att man haft en klar blick för risken av stor import av mindervärdigt utländskt mynt. Officiella värderingar av de mest vanliga sorterna publicerades, och det jämförelsevis dåliga danska och gottländska myntet ville man helst portförbjuda. De sista åren av perioden torde de usla danska mynt, som äro kända som Kristian II:s klippingar, ha inkommit i massor och i hög grad verkat skadligt på det svenska myntväsendet. Vissa utländska guldmynt, t. ex. florin, ungersk gyllen, nobel och framförallt rhensk gyllen, vilka i Sverige som annorstädes under denna tid brukades i stor skala, ha, såsom stabila storheter i den allmänna myntförsämringen, även här tjänstgjort som värdemätare med vilka det inhemska myntet kunnat jämföras. Från denna tid äro även några myntförordningar kända som ge besked om skrot (vikt) och korn (halt) samt om hur mycket varje myntsort fick överstiga eller understiga den fastställda silvervikten (remedium). Lägre mynt-

Erik av Pommern (1396—1439)
Örtug, Stockholm

Karl Knutsson (1448—1470)
Örtug, Åbo

Sten Sture d. ä. (1470—1503)
Örtug, Stockholm

Sten Sture d. y. (1512—1520)
1/2 Örtug, Stockholm

sorter fick man utmynta med relativt sämre halt, men i gengäld skulle de inte präglas till så stora kvantiteter som de högre sorterna. Bevarade mynträken skaper visa emellertid, att man inte iakttagit de uppsatta reglerna, och en analys av myntens vikt och halt ger klart för handen, att man inte heller iakttagit bestämmelserna om skrot och korn. I äldre tider resonerade man gärna så, att överskottet därvidlag fick ersätta underskottet. Man ansåg sig vara korrekt, om blott mynten i en viss summa sammanlagt innehöllo den silvermängd de skulle. Följden blev att mynt av ganska skiftande silverinnehåll men med samma kursvärde löpte kring sida vid sida. Det blev under sådana förhållanden lönande att leta ut de bästa mynten och utvinna deras mervärde genom nedsmältning. Bristen på teknisk precision verkade på detta sätt i direkt myntförsämrande riktning. En viss garanti mot alltför starkt finansiellt utnyttjande av mynträten erhöles genom att Stockholms stad i sina privilegier 1436 tillförsäkrades kontrollrätt över myntningen. Att detta icke blev en död

Gustav Vasa
1 öre 1522 Stockholm

bokstav, framgår klart av vissa händelser under 1500-talets början.

Ett ögonkast på mynten från denna tid visar en stark kontrast gentemot den föregående. I stället för små, ofta brakteatpräglade och relativt motivrika präglingar har man efter 1363 betydligt större, tvåsidiga och i typutseende ganska monotona serier. Det kungliga och statliga inslaget dominerar helt både bild och skrift. Kungabild, fortfarande uteslutande symbolisk och ursprungligen lånad från den populära engelska sterlingen, på ena sidan och vapen på den andra börja nu bli en vanlig typkombination. Under kungalösa perioder åsyftar bilden rikets skyddspatron, S:t Erik konung (åbopräglingarna nämna dock samtidigt S:t Henrik), vars namn då förekommer i inskriften. Så är fallet t. ex. under hela Sten Sture d. ä:s regering, medan Svante Sture satte sitt släktmärke Natt och Dag-vapnet i omskriften och slutligen den tredje Sturen, unge herr Sten, liksom en konung satte hela sitt namn i prägel. Myntytans relativa litenhet medförde, att ej riksvapnet i sin helhet utan endast tre kronor kom till användning. Karl Knutsson brukade vid sidan därav dock även sitt eget stamvapen. Bondeättens båt. Ett ganska dominerande typinslag utgjordes av bokstäver, vanligen S och A — så även å den samtida brakteatserien — i allmänhet syftande

Johan III
8 öre 1592, Stockholm

på Stockholm och Åros (Västerås) resp. Åbo. I några fall ange bokstäverna (E, C eller K) kungarna (Erik, Kristoffer eller Karl). Vid ett noggrant studium märker man i inskrifterna en mängd olikartade tecken, såsom rosor, stjärnor och kors. Det är ganska troligt att mynt-

mästarna, av vilka en och annan nådde en betydande ställning och en, Bernt Notke, är känd som tidens främste skulptör, redan nu satte ut dylika märken i prägeln för att särskilja de mynt, för vilkas rätta utförande de buro ansvaret inför överhet och undersåtar. Från 1478 börjar man — dock ganska sällan — sätta ut årtal å mynten. Dessa årtal synas emellertid ej såsom senare avse att ange präglingens år utan markera den normgivande myntförordningens datum.

1521—1624

Under Gustav Vasas tid utgavs i Sverige icke mindre än ett tjugotal olika myntvalörer. Kontrasten är stor gentemot föregående tider med deras ytterligt få myntsorter.

Hertig Karl av Södermanland
Daler 1595, Stockholm

Både öret och marken utmyntas numera, och en för internationell handel avsedd valör, dalern, utpräglas från denna tid kontinuerligt inom landet. Då dalerns silverinnehåll bibehölls i det närmaste oförändrad, kom den att under den alltjämt fortskridande myntförsäm-

ringen utgöra en fix värdemätare, vilket möjliggjorde att man kunde anknyta en kurssättning av det successivt försämrade mark- och öresmyntet till denna internationella valuta. Mängden av olika myntsorter gjorde det numera nödvändigt att i stor utsträckning införa värdebeteckningar å mynten, något som i Sverige aldrig förekommit tidigare. Undantag bildade emellertid dalern och annat här senare präglat internationellt mynt. Under 1500-talet förekom det dock att man utsatte dalerns silverhalt 15 Lot, dvs. $\frac{15}{10}$ lödigt silver, i prägeln. Fr. o. m. 1528 anges nästan alltid präglingens år å mynten.

Den svenska statsmakten fick under 1500-talet betydligt ökad tillgång till präglingmetall, dvs. silver. Både Sala gruva och de omfattande indragningarna till kronan av kyrkans dyrbarheter ställde stora metallkvantiteter till förfogande för myntning. Men kraven på statskassan stegrades tidvis i ännu högre grad. Gustav Vasas upprätthållande av centralmyndigheten gentemot upproriska landskapsmenigheter och i ännu högre grad den aktiva, krigiska utrikespolitik, som från 1500-talets senare del blev kännetecknande för Sverige, krävde penningutgifter av dittills okänd omfattning, till vilkas täckande Gustav Vasas hopsparade skatter inte räckte så länge: de värvade soldaterna stredo endast mot någorlunda punktligt erlagd sold, och leverantörerna av krigsmateriel fordrade kontanta likvider. Man tillgrep då ofta utvägen att av en viss tillgänglig silverkvantitet göra mera mynt än man tidigare gjort, och krigsperioderna markeras sålunda under denna epok nästan genomgående av försämrat mynt. Så är fallet under dackefejden i början av 1540-talet, under det nordiska sjuårskriget och fejden mot Polen på 1560-talet, och de mycket kraftiga myntförsämringarna under Johan III:s tid på 1570- och 1590-talen sammanfalla med särskilt kritiska skeden av kriget mot Ryssland.

Under de lugnare mellanperioderna hade marken hållit sig i en kurs av omkr. $\frac{1}{4}$ daler och efter

Johans båda myntförsämringar fastställdes den till detta värde, vilket innebar ett försök att sammansmälta det inhemska myntsystemet med den utländska daler-
valuta, som utgavs inom landet. Men efter en myntförsämring i början av 1600-talet, som sannolikt hade samband med kriget i Estland som Sigismund, återställdes inte detta förhållande, som dock fick betydelse för framtiden genom att man fortsatte att kalla en summa av 4 mark för en daler. Den verkliga dalern benämndes hädanefter riksdaler och bibehöll sin ställning som fixpunkt från vilken markmyntet genom senare försämringar alltmera avlägsnade sig i värde. Det var ingalunda alltid så att denna försämring skedde likformigt hela valörserien igenom. Ofta utgavs de lägre myntsorterna med ett proportionellt lägre silverinnehåll än de högre. Vid normala förhållanden var detta ett fullt rimligt sätt att hålla sig skadelös för den ökade tillverkningskostnad, som de mindre mynten medförde. Men då under myntförsämringsperioderna de lägre myntsorterna ofta utgavs med i förhållande till de högre valörerna ännu lägre silverinnehåll än förut samt i massupplagor, uppstod en kursskillnad även mellan olika mark- eller öresvalörer. Ökat behov av mynt har alltid ställt stora krav på myntverkens prestationsförmåga. Under denna tid, då all prägling skedde för hand och maskinella hjälpmedel ännu voro okända, sparade man vid sådana tillfällen gärna tid genom att klippa myntämnena i fyrkantig i stället för rund form. Krigsperioderna under detta skede markeras därför mycket ofta av dylika s.k. klippingar. Liksom under medeltiden spelade under 1500-talet utländskt guldmynt en ganska stor roll i Sverige och när man här under denna tid skred till egen guldmyntning var det till en början utländska sorter som präglades. Senare övergick man dock till att utgiva guldmynt i markvalörer. Någon större roll har säkert detta inhemska guldmynt inte spelat i penningcirkulationen. Därtill ha

upplagorna säkerligen varit alltför små.

Inkomsterna av myntningen, slag-skatten, har gjort rätten att få ut-giva eget mynt synnerligen begär-lig. Därtill kom det tecken på självständighet och betydelse som detta privilegium alltid ansetts in-nebära. Rätt att utge mynt ingick sålunda i de förmåner som herti-garna hade fått. Endast hertig Karl av Södermanland (sedermera Karl IX) och hertig Johan av Östergöt-land (son till Johan III och Gunilla Bielke) kommo emellertid i prak-tiken att göra bruk av denna rätt. Vissa städer — under denna period Stockholm och det nyanlagda Gö-teborg — som särskilt gynnades av regeringen fingo även en dylik rät-tighet, avsedd att skaffa dem in-komster och därigenom beförda deras utveckling. Prestigesynpunk-ter torde väl däremot ha spelat största rollen, när den s.k. dal-junkarn, en av tronkrävarna under 1520-talet, gav ut eget mynt i Da-larna (IN VALDIBUS) under det namn han gjorde anspråk på att bära: Nils Sture (det finns emel-lertid en viss möjlighet att dessa mynt utgivits omkr. 40—50 år tidi-gare av Nils Bosson Sture, Svante Stures fader, som länge innehade Västerås län med Dalarna). Mer än under någon annan tid togs myntet under Vasaperioden i anspråk för rent representativa ändamål. Mång-falder av guldenheterna och av dalern (riksdalern) slogos för att bereda kungarna möjlighet att ge vissa penninggåvor en ståtlig yttre form, och särskilda präglingar bör-jade nu tillverkas för att utkastas till folket vid kröningar och andra högtidligheter i den kungliga fa-miljen.

Liksom under föregående tid spe-lade myntmästarna ofta en stor roll, ibland även i politiskt avseende (t.ex. den 1536 som deltagare i en sammansvärjning avrättade An-ders Hansson) och de inkomster, som de — vilka ofta innehade sin tjänst mot erläggande av arrende-avgift och sedan fingo behålla vinsten av sin verksamhet — kunde göra sig av sin ställning, voro ofta synnerligen betydande.

Medeltidsdragen försvinna från mynten under Gustav Vasas tid. Den gotiska skriften ersättes av la-tinsk, de större mynttyterna ge öka-de möjligheter för gravörerna, vil-kas namn nu åtminstone delvis äro kända, till konstnärlig framställ-ning. De bilder, som tidigare re-

Gustav Vasa
1 mark 1536, Stockholm

Gustav Vasa
Daler 1544, Svartsjö

presenterade myntherrarna, avlö-sas av verkliga, till realistiska av-bildningar syftande porträtt. Flera av de svenska myntporträtten un-der 1500-talet äro verkliga konst-verk, särskilt de som framställa Gustav Vasa på 1540-talet och 1559; en expressiv skildring av den strä-ve hertig Karl lämnas på hans riks-dalrar från 1590-talet. Även i öv-rigt ha stormynten givit ökade framställningsmöjligheter: riksvap-net har kunnat utföras i sin helhet, ibland t.o.m. med de sköldhållan-de lejonerna; hela vapenserier repre-senterande alla Sveriges landskap och besittningar ha fått pryda representationsmynten. Bildkompo-sitioner, t.ex. Frälsaren på bl.a.

Gustav Vasas dalermynt (salvators-daler) och landskap (på vissa av Erik XIV:s och Karl IX:s präg-lingar), ha kunnat få plats, och i omskrifterna har utrymmet räckt till för att införa kungarnas val-språk. Tomrum på bilytan ha ofta utfyllts med ramverk och orna-ment i tidens egenartade mönster. För de mindre mynten ha heral-diska detaljer brukats som beteck-nande bilder. Särskilt har vasavap-net på detta sätt fått spela en fram-trädande roll, och under Gustav Vasas första år förekomma dalpi-larna upprepade gånger som ett minne av Dalarnas betydelse för befrielsekrigets lyckliga utgång. Även andra tidshändelser återspeg-las på mynten. Den häftiga svenska reaktionen mot den danska an-vändningen av trekronorsvapnet får sålunda uttryck i att Erik XIV som motåtgärd bl.a. på vissa mynt börjar föra Danmarks och Norges vapenbilder, och när hertigarna Johan och Karl 1568 höja upprors-fanan mot konungen-brodern präg-la de gemensamt mynt, där de sam-manbundna bokstäverna I och C markera bundsförvänskapet. Till synes verka valörseriens mångskif-tande bilder och emblem som ett enda virrvarr.

(Forts. nästa nummer)

Säljes

SVENSKA MYNT

Jubileumsmynt:

2 kr 1897, 1907, 1921, 1932 1+ till 01/0 pris mellan 45:— —65:—
2 kr Kv. 0 1945 TS/G 40:—, 1946 25:—, 1947 25:—, 1948 45:—, 1949 40:—.
1 kr Kv. 0 1943 30:—, kv. 01/0 1945 TS.U.H.65:—, 1945 TS/G 45:—, kv. 0 65:—,
1945 TS 01/0 15:—, 1945 G kv. 0 15:—, 1946, 1947 kv. 0 12:—.

SVENSKA ÄLDRE MYNT

GUSTAV VASA 1543 1 Mark kv. 1+ 800:—.
GUSTAV VASA 1544 T.115 Variant kv. 1+ 800:—.
GUSTAV VASA 1558 1/2 mark kv. 1 775:—

UTLÄNDSKA SILVERMYNT

DANMARK 5 kr jub. 1960 01/0 48:—, 5 kr jub. 1964 kv. 0 45:—.
HONG-KONG \$ 1897 1+ 35:—.
GREKLAND Konstantin—Ann-Marie (bröllop) 1964 kv. 0 30:—, 5 kungar jub. kv. 0 34:—.
KINA: Silver \$ 1934 01 45:—.
OLIKA AMERIKANSKA 1/2\$ kv. 1 9:—.
SINGAPOR \$ nickel kv. 0 9:50.

Full returrätt inom 8 dagar. Moms ingår. Porto tillkommer.

Firma Viktor Olsson
KÖPMANGATAN 8 VÄSTERÅS Tel. 021/13 00 90

Nya mynt - listor Attraktiva priser

Sänd in kupongen idag så har du större möjligheter att
göra fynd bland 1000-tals mynt.

NUMISMATICA

Klipp eller riv ut kupongen. Posta i öppet kuvert så är portot 45 öre.

Skriv av om Du inte vill skada tidningen.

Sänd NUMISMATICA nyutkomna mynt-listor gratis till:

Namn:

Gatuadress:

Postadress:

NUMISMATICA, Rådmansgatan 10 B, 199 00 ENKÖPING

Brev från Läsekretsen

Dubbelpräglad 2 öring Gustav VI Adolf

Denna variant av svensk 2 öring från 1967 har observerats i ett exemplar. Den har inom den centrala delen runt 2:an en negativ prägling av baksidans centrala fält, d v s mittpartiet av Gustav VI Adolf samt den nedersta, centrala delen av baksidans krona. Baksidans F i Gustaf framträder tydligt i omvänd och negativ prägling. De två A i Gustaf Adolf framträder endast delvis och VI är nästan helt överpräglad av 2:an.

Två alternativa förklaringar till felpräglingen torde finnas. Dels kan den bero på genomslag av baksidepräglingen på grund av högt tryck vid stansningen. Dels kan det vara fråga om en dubbelprägling. I det senare fallet får man tänka sig att ett tidigare stansat mynt ej släppt från stansen varvid detta mynts baksida kommit att fungera som stans för en första prägling av myntets framsida. Därefter har

en ny och riktig prägling ägt rum varvid det mesta av den tidigare präglingen försvunnit. Det sistnämnda alternativa förklaringen förefaller att vara mindre sannolik än den första eftersom tex det omvända F:et i felpräglingen har en plan yta med skarpa kanter.

Om den präglats från ett mynts baksida borde den ha en konkav yta eftersom bokstäverna i detta mynt har en konvex genomskärningsyta. Det faktum att felpräglingen framträder endast i de tunnaste delarna av myntet talar också för en genomprägling beroende på att metallen i de tunnaste delarna av myntet blivit så hårt sammanpressad att den buktar upp sedan stanstrycket släppt och innan metallen svalnat.

Nedan en bild av det omtalade myntet.

E. K:son Ros.

- *Har ni några synpunkter?*
- *Är ni arg?*
- *Har ni blivit lurad?*
- *Är ni missnöjd med något?*
- *Eller ni kanske är nöjd*

VRÄK UR ER BARA

Skriv till:

**"BREV FRÅN
LÄSEKRETSEN"**

SOUVENIR

En rysk sedel, signerad av flera av världens ledare under andra världskriget, såldes till en anonym person i New York för 1.700 dollar.

En talesman för säljaren, Charles Hamilton-gallerierna, sade att sedeln med valören en tjervonets signerats av före presidenterna Franklin Roosevelt, Harry Truman och Dwight Eisenhower samt även av Nikita Chrusjtjov och Winston Churchill.

Norge - Danmark och Sverige plundras

Alla nordens länder plundras f. n. på framför allt danska guldmynt av utländska uppköpare, som åker runt i länderna och besöker både privata samlare som handlare.

De danska guldmynten som för bara något år sedan värderades till omkring 85—120 Skr, har nu med otrolig fart ökat i värde och dagspriserna för ex. 20-krona i början på 1900-talet ligger på ca 200 kronor. På samma gång kan också nämnas att det inte är många handlare i landet som nu kan visa upp något exemplar.

Nu har ni chansen!!

Myntkontakt publicerade i nr 3 förra året nedanstående bild av en ettöring som var dubbelpräglad. Ägaren har nu hört av sig och vill sälja myntet till högstbjudande. Är Ni intresserad, v. v. inkom med bud senast 15/4 -73.

MYNT

och

Frimärken

Norrlandsgatan 18

826 00 Söderhamn

Välkomna!

12 skilling	1873	01 250:--
3 skilling	1873	0 180:--
1 kr-30 sk	1875	01 525:--
50 öre-15 sk	1874	01 450:--
10 öre- 3 sk	1874	01/0 120:--
2 kronor	1878	1 65:--
2 kronor	1887	1/1+ 450:--
2 kronor	1892	1+/01 275:--
2 kronor	1893	1+/01 175:--
1 krona	1900	01 100:--
50 öre	1893	0 300:--
50 öre	1904	1+/01 125:--
25 öre	1876	01 90:--
10 öre R	1877	1+ 175:--
10 öre	1883	01/0 125:--
1 öre R	1885	1+/01 425:--

MALMÖ MYNTHANDEL
Kalendergatan 9 Tel. 040/11 65 44

I MALMÖ KÖPER

MAN MYNT HOS

Nya

Antikaffären

Bergsgatan 9

MALMÖ

O. GIDEGÅRDS

MYNTHANDEL

Upplandsgatan 24

113 60 Stockholm

08/31 13 89, 30 95 04

KÖPER - SÄLJER

Mynt • Sedlar • Tillbehör

Öppet vard. 13.00—18.00

I samma lokal
K. E. Karlssons Frimärkshandel

5 öre 1972 "Västerås"

— EN VERKLIG SUCCE —

Det var i höstas som en västerås-samlare fann en mystisk femöring från 1972. Den verkade betydligt mörkare. Myntkontakt fick påhälsning av denna samlare, som visade sitt fynd för oss. Vid kontakt med myntverket framkom att myntet mycket väl kunde ha präglats i annan metall, vilket efter våra undersökningar under vintern visat sig vara den enda förklaringen.

Varför vi kallat denna peng för »västeråsfemöring» är helt enkelt att hela upplagan 10.000 exemplar har sänts enbart till Västerås.

En fantastisk efterfrågan...

Efterfrågan på denna roliga variant har visat sig vara oerhört stor bland samlarna, och den tycks vara mycket svår att få tag i. Det är endast ett fåtal handlare som har lyckats få tag i den.

Priset för närvarande ligger på omkring 10—30:— hos handlarna och priset tycks inte ha nått toppen än på länge.

Vad kostar den nästa år ???

5 öre 1971

— FOT PÅ ETTAN —

Man ser ibland i annonser mynthandlare som utbjuder till försäljning ovanstående beteckning på femöringen 1971. Till höger ser Ni en bild av just en sådan variant. Det gäller den första ettan i året. Som Ni ser har den en liten »fot», därav smeknamnet på femöringen.

MYNTKALENDER

MYNTKALENDER 1973 är enda värderingsboken i Sverige som upptar komplett register över Sveriges Mynthandlare.

MYNTKALENDER 1973 är enda värderingsboken i Sverige som även upptar aktuella inköpspriser hos Sveriges Mynthandlare.

MYNTKALENDER 1973 upptar mycket noggrant utarbetade värderingspriser för OSCAR II, GUSTAF V och GUSTAF VI:s alla mynt.

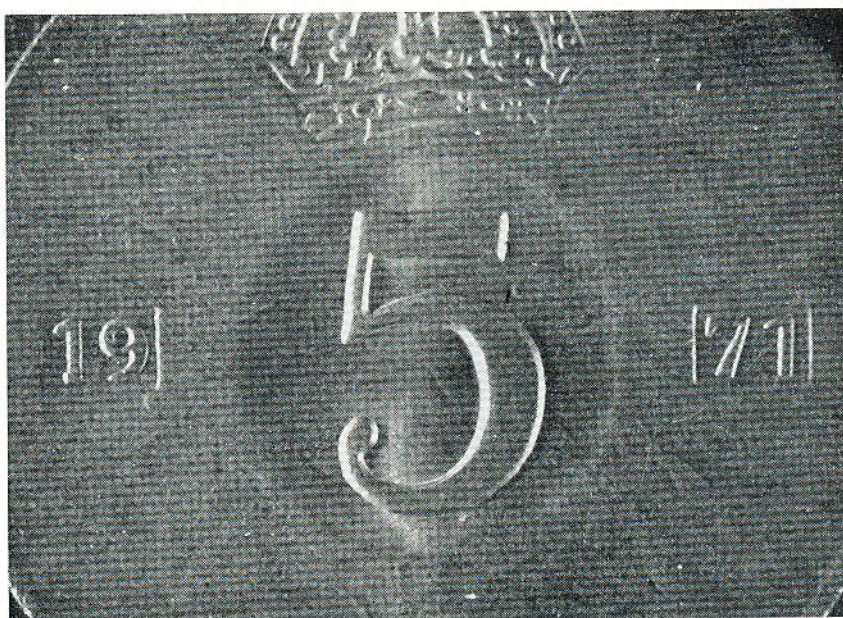
MYNTKALENDER 1973 innehåller också upplagesiffror, avbildningar av alla mynttyper i normal storlek, avbildningar av de flesta kända varianter, överpräglingar m.m.

MYNTKALENDER 1973 är tryckt i 15.000 exemplar, en ökning med 5.000 exemplar.

Värderingsboken

Ni inte kan vara utan

Ca pris 5:90 inkl. moms.

DEN FALSKA FEMÖRINGEN 1910

Som vi förut omtalat i Myntkontakt, bör man iakttaga största försiktighet, om man står i begrepp att inköpa denna femöring från år 1910. Förfalskningar har översvämmat marknaden och man råkar ständigt ut för dessa i bland mycket skickligt gjorda förfalskningar.

De är ofta så skickligt gjorda att inte ens Mynthandlare ibland kan skilja dem åt förrän vid noggrannare undersökningar.

För att få fram detta årtal använder sig förfalskarna oftast av andra femöringar med andra årtal som exempel kan nämnas 1919 och 1940. På 1919

slipar de helt enkelt bort slängen på nian och på årtalet 1940 gör man om fyran till en etta. För att säkert kunna avgöra om myntet är äkta eller inte kan man undersöka ST Eriksmärket under den nedersta kronan på fränsidan. På en falsk är basen bred (se högra bilden) på den äkta är basen smal (vänstra bilden).

Som vi nämnde i början: Var mycket försiktig vid inköp av detta årtal, helst bör Ni vända Er till Er mynthandlare, som alltid vet vad han säljer. Hos en mynthandlare blir Ni aldrig lurad.

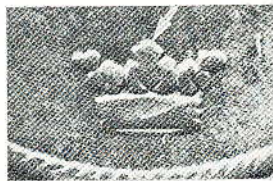

2 öre 1900

T v högt mittblad i kronan.

T h lågt mittblad i kronan.

Två helt skilda präglingstyper

Myntkontakt

söker

ALDRE LITTERATUR
AUKTIONSKATALOGER
PRISLISTOR
VÄRDERINGSBÖCKER
HÖR AV ER

GRATIS PRISLISTA

Vår 20 sidor stora prislista över mynt från hela världen innehåller speciellt mynt från Europa och Skandinavien.

**FRED SVEENEY
RARE COINS INC.**

P. o. Box 10144-K
Kansas City
Missouri 64111
USA

Peo Mynthandel AB

Drottninggatan 11
111 51 Stockholm
08/21 12 10

MYNT — SEDLAR
KÖPES — SÄLJES

Värdering — Rådgivning
Kommissionsuppdrag
Lista gratis

Myntet I Norrköping

MYNT - TILLBEHÖR
LITTERATUR

Köper - Säljer

Brådgatan 33
Telefon 011/10 29 50

MYNTTORGET

ANNONSSIDA FÖR MYNTSAMLARE

Ni som vill annonsera i MYNTTORGET, kan fylla i kupongen nedan och skicka den till MYNTKONTAKT, Box 1, 199 01 Enköping. Kostnaden är 10 kr. per annons och får högst innehålla 20 ord + telefonnummer eller namn/adress. Vid två annonseringar med samma text i två på varandra följande nummer = 18:—.

Annonsmanus måste vara oss tillhanda senast 3 veckor före utgivningsdagen.

Annonskostnaden skall medsendas på samma gång som annonsmanus.

KÖPES

Gustav V Kopparmynt 1950 att användas till metallarbeten. Betalas 10 öre för 5-öringar, 2-öre + fraktkostnader. V. v. sänd ej mynt förrän Ni skrivit och uppgivit mängd. MALLE, Box 50030, 400 52 Göteborg.

DANSKA OCH NORSKA GULD-MYNT köpes. Sänd svar till MYNTKONTAKT f.v.b. »Bra betalt».

Dyra Svenska Guld- och silvermynt köpes kontant. 08/46 94 00.

Ryska silver- och kopparmynt i högre kvalitéer önskas. 013/521 67.

Svenska jubileumsmynt, speciellt 5 kr 1952 och 1962. 5 kronan 1952 betalas med 75:—. 5 kronan 1962 betalas med 165:—. Svar till MYNTKONTAKT f.v.b. »Jubileum».

SÄLJES

Prislista på sedlar — från 50 öre styck — skickas gratis och portofritt. Många olika länder. Shrimpton, Gluntens väg 8, 902 39 UMEÅ. 090/12 39 18.

2 öre 1878 kort text. Gratis prislista över Svenska mynt sändes portofritt. Anders Norén, Eriksg. 2, 752 28 UPPSALA. 018/14 72 82.

Gustav V kopparmynt med varianter. Klumpar och dubbelpräglingar. T. ex. finnes 5 öringar 1952—71 ca 800 st. 0220/319 30.

Jag säljer hela min, under 30 år hopsamlade myntsamling. Katalogvärde 135.000:—. Innehåller nästan komplett samling 1874—1971 i sandgillkassetter, samt guldmynt och sedlar i god kvalité. Många dubletter och kompl. serier. Passande mynthandlare eller privatperson för penningplacering. Sänder katalog för anbud. Sänd svar till MYNTKONTAKT f.v.2b. »Snabb affär billigt».

Kopparmynt Gustav VI i parti, ocirkulerade. 1 öre 68—89—70 0,35 st. 1971 0,07 st. 2 och 5 öre 1971 0,12 st. 0506/107 07.

Större dublettsamling säljes. 1600-tal och framåt. Lista sändes mot 75 öre i frimärken. H. Ekbring, Vågbro centrum 1 A. 820 31 Norralla.

Myntlista över felstansade och felpräglade mynt m. m. i mycket bra kvalitéer. Kan beställas av A. Hedlund. 08/23 65 40 ankn. 598 eller per brev via Myntkontakt till »Numismatiker».

Prislista på Svenska och utländska mynt sändes Gratis och portofritt. Anders Norén Eriksgatan 2, 752 28 Uppsala. 018/14 72 82.

Svenska o. utländska mynt. Myntlista gratis. R. J. Eriksson, Box 59, 740 40 Heby. 0224/630 27.

1 kr. 1948 kvalité 0 15:—. 1 öre 1942 l.j.m. kv. 0 6:—. 1 öre 1909 St.k. kv. 0 110:—. 5 kr 1971 kv. 0 14:—. 5 kr 1966 kv. 0 15:—. 5 öre 1972 »Västerås» kv. 0 (se Myntkontakt) 10:—. 5 öre 1964 »50 i kronan» kv. god 1+ 25:—. Sänd beställningen till Myntkontakt f.v.b. »Bra kvalitéer».

2 kr 1910, 13, 22, 24, 26, 29, 30, 31, 34, 35, 40, 42, 48, 49 kv. 1—1+ EN-DAST 12:50 st. 2 kr 1912, 1915,

1928 kv. 1 25:— st. 1 kr 1929, 30, 31, 32, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41 kv. 1—1+ 2:50 st. 25 öre 1898 — 1940 alla årtal kv. 1? — 1:50 st. Sänd beställning till MYNTKONTAKT f.v.b. »Full returrätt».

Mynt med klumpar, olika, årtal både Gustav V och Gustav VI säljes till billiga priser. Henry Bergstrand, Decemborgsgatan 23, 415 15 Göteborg.

ÖVRIGA SAMLAROMRÅDEN

SÄLJES

Göteborgs stads jubileumstallrik, 350 år. Porsgrund 1:a sortering. 0171/303 48.

KÖPES

Gamla telefoner, trättgrammofoner köpes. Sänd svar till Myntkontakt. Svar till »Antikvitet».

MYNTKONTAKT SÖKER GAMMAL LITTERATUR OM MYNT OCH SEDLAR, AUKTIONSKATALOGER m. m. SVAR TILL MYNTKONTAKT.

ANNONSERA I MYNTTORGET

ANNONSERNA GENOMGRANSKAS AV ÖVER 3.000 MYNTSAMLARE VARJE MÅNAD.
DET GER RESULTAT

KUPONG TILL MYNTTORGET

Jag önskar insätta nedanstående annons i nästkommande nummer av Myntkontakt och med-sänder annonskostnaden 10 kr.

Annonstext:

.....

.....

.....

.....

.....

☐ Säljes ☐ Köpes

☐ Övriga samlarområden

Namn

Adress

Tel. nr/.....

Myntaffären

TRÄDGÅRDSGATAN 8

451 00 UDDEVALLA

Välkomna till den nya
Mynthandeln i Uddevalla

Stor prislista sändes gratis
på begäran

Öppet:

Fredag 16—20

Lördag 9—16

Tel. 0522/131 65.

SÄLJES

Nordiska årset ocirk.

SVERIGE: 1952 325:—, 1953
275:—, 1958 225:—, 1971
28:—, 1972 15:—.

DANMARK: 1968, 69, 70, 71
20:—, 1972 25:—.

NORGE: 1969, 71, 72 22:—.

ISLAND: 1969, 70, 71 22:—.

FINLAND: 1967, 68, 69
25:—, 1971, 72 7:—.

Full returrätt inom 8 dagar.

Moms ingår.

Porto tillkommer.

FIRMA VIKTOR OLSSON

Köpmangatan 8 Västerås

Tel. 021/13 00 90

Myntalbum

Albaxa välkända Mynt och
Sedelalbum

Full sortering

Sandhill myntkassetter,
värderingskataloger, myntpåsar,
myntaskar, mynt och sedelblad
m. m.

Östgötagatan 18

582 32 Linköping

Tel. 013/12 07 62

USA

1 \$ EISENHOWER 1971

BU SKR 27:—

1 \$ EISENHOWER 1971

PROOF SKR 65:—

V. v. sänd efter vår kost-
nadsfria illustrerade prislis-
ta.

AIC-COINS

D 873 BAD KISSINGEN

Postfack 1647

W-GERMANY

Mynt
Frimärken
Antikt

Sammanträden 1973

söndagar kl. 18.00

1 april, 6 maj, 2 sept.,

7 okt., 4 nov., 2 dec.

Upplysn. 0171/303 48

Besökare hälsas välkomna!

DANMARK — GRÖNLAND — NORGE — FINLAND — ISLAND — SVERIGE
DANSKA VÄSTINDIEN — TRANQEBAR — LATINAMERIKA — ASIEN — AFRIKA

BRITTISKA KOLONIER

GULD-, SILVER- och BRONSMYNT

THOMAS B. HAMILTON

Box 1131, Decatur, Georgia 300 31 U S A

FEMKAMPEN

Vi gratulerar

Vi ber få gratulera vinnarna i FEMKAMPEN och översänder vinsterna omgående. Då hela nio stycken stannade på samma poäng, delas vinstsumman lika mellan dessa vinnare.

Vi tackar alla deltagare för visat intresse och ber få återkomma med liknande tävlingsform senare i något av kommande nummer.

RED.

1:a pris, 12 p:

Kurt Hallström
Kronetorpsgatan 50 A
212 26 Malmö

2:a pris *11 p:

Tommy Östergren
Skolgatan 25 A
582 34 Vällingby

3:e och 4:e pris, 10 p:

Lennart Wass
Kvarnlyckan 5
610 20 Kimstad

Erik Fogelström
Box 61
390 51 Hällevik

Fredrik Hallgard
Torrlösa Prästgård
368 00 Svalöv

Lennart Sandberg
Radarvägen 16 III
183 61 Täby

Lars Sköld
Ö. Hoby 11
270 52 Borrby

Niklas Adolfsson
Regementsgatan 77
723 45 Västerås

Sif Adolfsson
Regementsgatan 77
723 45 Västerås

Peter Fowelin
Strindbergsgatan 4 C
151 31 Södertälje

Björn Rapp
Rydsvägen 356 a
582 50 Linköping

Vilket mynt blir Sveriges vackraste ?

Var med och rösta fram Sveriges vackraste mynt. Vi har valt ut några exemplar som Ni kan välja bland. Vet Ni något annat mynt som Ni tycker är vackrare än de som vi har valt, får Ni givetvis föreslå dessa, det är fritt fram.

När Ni väljer bland mynten, är vi tacksamma om Ni kan välja ut fem stycken, och tydligt tala om vilken turordning Ni väljer dem.

Svaren bör sändas till Myntkontakt senast den 15 april då svaren granskas av oss.

Resultatet kommer att presenteras i Myntkontakt i majnumret.

Nr 3
3 mark Johan III

Alla tremarker bär årtalet 1590. På åtsidan visar myntet en krönt vasakärve, medan man på frånsidan ser ett krönt lejon.

Nr 2
2 Daler Johan III

Detta praktmynt i silver visar på åtsidan den krönte kungamidjebilden i harnesk omgiven av 23 landskapssköldar, frånsidan visar riks-vapnet i en nedtill spetsig sköld.

Nr 1
Daler Gustav Vasa

Under perioden 1542—1550 tillkom i Svartsjö synnerligen vackra och välpräglade dalar med konungens midjebild på åtsidan och den stående frälsaren på frånsidan.

Nr 4
Daler Karl IX

Myntet visar på åtsidan det krönte riksvapnet med Karl IX midjebild, frånsidan visar ordet »jehovah» med hebreiska bokstäver inom en strålkran.

Nr 8
Riksdaler Ulrika Eleonora

Enda riksdalern som präglades under Drottningens regeringstid visar på åtsidan hennes bröstbild, vilken fö även återfinns på alla markmynt och även guldmynt. Frånsidan visar krönta riksvapnet med två sköldhållande lejon.

Nr 5

Riksdaler Drottning Kristina

Åtsidan visar Drottning Kristinas midjebild och frånsidan den stående salvatör med de tre sköldarna under kronan vid hans sida.

Nr 7

Mark Karl XI

Åtsidan visar konungens bröstbild. Kungabilderna speglar kungens olika åldrar från barnabilden på årgång 1664. Frånsidan visar här Hjärtvapnet omgivet av två krönta trekronorssköldar och två krönta götsköldar som tillsammans bildar ett kors.

Nr 9

Riksdaler Fredrik I

Åtsidan visar här kungens och drottningens bröstbilder. Frånsidan visar krönta riksvapnet i buktig sköld med ljonhållare.

Nr 6

4 mark Karl XI

Åtsidan visar konungens bröstbild, medan frånsidan visar krönt trekronorssköld.

Nr 10

Riksdaler Karl XIV

Åtsidan visar Kungens halssbild, fransidan lilla riksvapnet med serafimerkedjan.

Nr 11

Riksdaler Specna Oscar I

Åtsidan visar Kungens halssbild, medan fransidan pryds av stora riksvapnet och två lejon som sköldhållare samt valör och årtal.

Sveriges vackraste mynt!

Var vänlig sänd in denna talong till Myntkontakt, Box 1, 199 01 Enköping 1, märk kuvertet »Sveriges vackraste». Svaret måste vara oss tillhanda senast 15 april 1973.

Nr 1

Nr 2

Nr 3

Nr 4

Nr 5

Namn

Adress

.....

NM NORDISKA MYNT

Järnvägsgatan 70
172 35 Sundbyberg
08/29 55 10
vard. 16.30—19.00
lörd. 9.00—14.00

KÖPER — BYTER — SÄLJER

allt i Nordiska mynt.

Vi hjälper Er gärna med värderingar och rådgivning.

Vår prislista som utkommer 4 gånger om året sändes GRATIS.

Myntkontakt har genom två samlares enorma kraftinsatser lyckats att ungefärligt räkna fram upplagorna på bl. a. 2 öre 1961 u, 5 öre 1969 »Västerås», 5 öre 1964 »50 i kronan», 5 öre 1967 »klump» m. m.

De två samlarna har under flera års tid tillsammans gått igenom över 4 miljoner kopparmynt (4.000.000)!!! Vilken bragd!!!

Dessa sensationella siffror kommer i nästa nummer.

Hur vill just du forma Myntkontakt?

Den frågan ställde vi i Myntkontakts decembernummer förra året, och vi fick många svar, och vi har tacksamt emottagit svaren för att kunna utforma tidningen i fortsättningen exakt som Ni vill ha den.

Vad tyckte Ni har varit den bästa läsningen hittills?

Vi har poängsatt svaren och kommit fram till följande:

1. Artiklarna	29 p
2. Variantupptäckterna	21 p
3. Frågespalten	19 p
4. Nyheterna	17 p
5. Brev från läsekretsen	9 p

Vi frågade vidare om Ni hade några nya idéer, och det hade Ni:

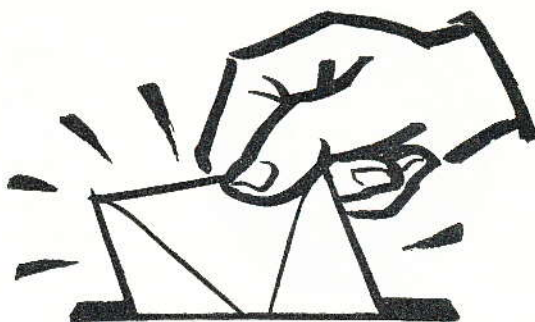
Intervjuer med kända numismatiker, intervjuer och reportage från myntklubbar, mera nyheter från de Skandinaviska länderna, presentationer av samlare, hur de samlar, artiklar om utländska mynttidskrifter m.m. m.m.

Vi har tagit Edra önskemål till behandling och kommer om möjlighet finnes att uppfylla dem så gott det går.

Vi tackar för alla svar och Er värdefulla hjälp.

FRÅGESPALTEN

? ? ?

ÄR NÅGOT OKLART —
FRÅGA MYNTKONTAKT

Till Frågespalten
Myntkontakt

Jag skulle vilja veta hur mycket 1/4 öre från 1636 är värt. Myntet är i prima kvalitet.

SVAR:

Det är svårt att avgöra vad som menas »i prima kvalitet». I normalt slitet skick kostar denna peng ca 10—20 kr. I vackert skick 20—40 kr. R. Ö.

Till Frågespalten

Jag tycker som många andra att Er tidning är utomordentligt bra.

Jag undrar nu om 1 kronan 1924 utan punkter är svårare än samma årtal med punkter? Jag såg i en prislista att denna kostade 15 kr i kv. 1?. Vidare undrar jag hur mycket 1-öringen 1912 på 1911 kostar hos mynthandlarna i normal kvalitet, hur många finns det av den?

M. Hedberg, 902 34 UMEÅ

SVAR:

1-kronan 1924 är lika svår både med och utan punkter, och betingar oftast samma pris. 15 kronor för denna peng är betydligt för mycket begärt än vad den är värd. Genomsnitt begär handlarna ca 3—4 kronor. Beträffande 1-öringen 1912 på 1911, har vi hört oss för lite grann och vi har inte lyckats få tag i någon handlare som har den i lager just nu.. Priset i normalkvalité, d. v. s. ca 1 till 1+, torde ligga på omkring 20—50 kr, det är mycket svårt att exakt prissätta

ett sådant mynt, då den är alldeles nyupptäckt. Att den är mycket svår att få tag i, den saken är klar, och oss veterligt finns mindre än 50 exemplar kända f. n. R. Ö.

Till Myntkontakt

Vid fortsatt granskning av mina mynt har jag kommit till femöringar. På årtalet 1911 fann jag 10 st med smal bas, och det bör också framhållas att samtliga bar tydliga spår av en nolla under ettan i årtalet. Med starkt förstoringsglas ser man hela nollan mycket tydligt.

Kan det inte tänkas att alla femöringar med smal bas på ST Eriksmärket är överpräglingar av årtalet 1910?

W. B. Lund

SVAR:

Vi tycker Ert brev och Edra upptäckter är mycket intressanta. Vi skulle vara mycket tack-samma att endera få låna ett foto av myntet eller få låna myntet för fotografering.

Är det riktigt att det är en överprägling, så är Ni ägare till en verklig raritet. Hör av Er. R. Ö.

Till Frågespalten

Myntkontakt

Får först önska god fortsättning med Eder trevliga tidning. Detta med en frågespalt är mycket bra och visar att det finns mycket ännu att upptäcka. Jag för min del har funnit en femöring 1942 järn, där valspråket,

kors och krona samt 19 i årtalssiffrorna är av annat utseende än normalt.

Valspråket är tjockare med trubbig avslutning på bokstavernas nedre del. Korset är tjockare, pärlorna är större och avlånga och i vissa fall är årtalssiffrorna 19 mycket tjockare än normalt.

Vad är förklaringen?

Axel Bengtsson,
Munkasjuby

g

SVAR:

Det var en mycket intressant femöring Ni hittat, och vi har aldrig hört talas om den förut.

Hur detta har kommit sig, går inte för mig att säga på rak arm, utan en del undersökningar måste då göras.

Om Ni vill ha den undersökt så kan Ni sända in myntet till Myntkabinettet i Stockholm som företar undersökningar på sådana mynt mot en ringa kostnad. R. Ö.

Ärade Red,
Myntkontakt

Jag äger en myntsamling med mynt från Gustav Vasa och fram till Gustav VI. Det finns en hel del rariteter och sällsynta mynt, men också en hel del skrot. Det rör sig väl omkring ca 5.000 mynt, därav också en del guldmynt. Nu skulle jag vilja avyttra hela samlingen, hur skall jag bäst bära mig åt? Jag bor uppe i Norrland och här är det dåligt med mynthandlare?

A. Jonasson, Skellefteå.

SVAR:

Det bästa för Er är väl att göra upp en förteckning över de mynt som finns samt även försöka kvalitetsbeteckna samtliga mynt och sedan göra ett antal kopior och sända dessa till ett antal mynthandlare för anbud på myntsamlingen.

I annat fall går det också bra att utannonsera samlingen till högstbjudande i dagspress eller i Myntkontakt.

R Ö

Myntkontakt, Frågespalten

Jag är nybörjare inom numismatiken och har börjat prenumerera på Eder tidning.

Jag skulle nu vilja ha ett råd, hur skall jag förvara mina mynt, jag har hört att myntskåp är det bästa förvaringssättet. Vilket skåp rekommenderas i så fall?

Tacksam för svar
K. Nielsen, Örebro

SVAR:

Det finns inga alternativ. Myntskåpet är det bästa förvaringssättet utan konkurrens.

Vilket skåp är det bästa?

Finns inget tvivel, LEMBIT Myntskåp. Det finns här många olika varianter i prisklasser från 75 kronor och upp till 800 kr. Vi använder själva enbart LEMBIT Myntskåp och har funnit att det inte finns någon motsvarighet. Gör ett besök hos Almer Mynthandel på Er ort och be att få några demonstrerade.

R. Ö.

Myntguide nr 7 -73

Ca-pris 4.95 Har utkommit

Ärtalsförteckning över mynt och sedlar med aktuella marknadspriser. Varje mynttyp avbildad.

Myntguidens geografiskt utvalda panel av mynthandlare representerar några av de mest respekterade namnen inom myntområdet.

Myntguiden fyller 4 år, med över 300.000 exemplar sålda.

Finns hos varuhus, mynt-, bok- o. pappershandlare och där tidningar säljes.

Utgivare: TONKIN AB
Platensgatan 7
582 20 LINKÖPING

Meddelande

Hallå nysamlare och andra samlare, som söker nya myntkontakter! Samlarförbundet Nordstjärnan känt och uppskattat av många samlare kan genom sina lokalföreningar skaffa Dig nya kontakter. I lokalföreningen för Storstockholm, S:t Erik, kan Du kanske finna det Du söker. Har Du ett uppriktigt samlarintresse, och bor i Storstockholm, tag då kontakt med tel. (08) 25 33 81 och Du får närmare upplysningar om samlarträffar m. m.

Nordstjärnan har som motto: Samla — Lära — Veta.

Mynt från
VÄSTEUROPA
SKANDINAVIEN
JAPAN
KINA

SEDLAR MYNT

KÖPER — SÄLJER

Medlem i ANA, SNG
ONG, SNE

REINHOLD BLASER

P. O. Box 381
CH-4600 OLTEN
SCHWEIZ

Vänd Er med förtroende till

GÄVLE NYA MYNTHANDEL

S Kungsgatan 19, Gävle
Tel. 026/12 82 25
Lokal: S. Bokhandeln

ÖPPET:

Fredag 16—20
Lördag 9—14

Falskmyntaren från Trollhättan

Del II

(Forts. från föreg. nummer)

Sedan i Sundbergs järnhandel flera falska mynt inkommit från S. eller hans lärgossar, och mynten både på apoteket och hos kassören för Vänersborgsbankens kontor i Trollhättan, befunnits vara falska, gjorde länsman Forsell husundersökning på sätt som redan skildras.

I en med sigill förseglad låda företeddes inför rätten 14 stycken myntstamper, 4 för 1 kr., 5 för vardera 50 och 25 ören. Vidare fanns i lådan formar av stål, en mekanisk inrättning för att skära ut myntämnen, nysilverplåt, en del falska mynt och ämnen till sådana. Svensson erkände villigt att han med dessa verktyg tillverkat de falska mynten. Kronofogde Forsell uppvisade 30 falska 1 kr. som tillvaratagits i Vänersborgsbanken, samt några norska 1 kr. med falsk prägel. S. erkände att han vintern 1881 tillverkat dessa, men sedermera upphört med tillverkningen och förstört stamparna. Den första civilperson, som hördes i målet, var handelsbetjänten Axel Widén, som när han expedierat S. i järnhandeln emottagit som betalning falska mynt och hade sedan visat dessa för länsmannen och bankkassören, vilket resulterade i anhållandet av S. Nästa vittne polismannen August Berg vitsordade även omloppet av falska mynt i Trollhättan. Sista vittnet var urmakare Johan August Wennergren som var S:s principal. Denne berättade att »S. hade arbetat hos både denne och hans numera avlidne fader och att han hade bott på ett vindsrum i W:s hus samt haft kost i familjen, allt utan ersättning.» Vittnet intygade »att S. hade levat stillsamt och ordentligt och W. hade ej misstänkt honom för att tillverka falska mynt». Stadsfiskal Hammarström i Vänersborg förevisade falska guldmynt om tio kr., som påträffats i allmänna verken, men S. nekade till att ha

gjort dessa. Sedan rätten beslutat om anskaffandet av prästbetyg för S. uppsköts all vidare rannsaking och man åtskildes.

Den 25 juli 1882 hölls nästa urtima ting på cellfängelset med samma domare, nämnd och åklagare. Först behandlade man Kon:s Befallningshavandes skrivelse angående S:s kyrkoskrivning. Han hade ej kunnat återfinnas i Stockholms kyrkoböcker. Vidare inlämnade kassören vid Vänersborgsbanken i Trollhättan, O. F. Carlson, en skriftlig redogörelse för sin del i fallet. Han hade blivit tillfrågad av Axel Widén om äktheten av en del mynt som lämnats i järnaffären, och efter vägning konstaterat att de var falska. Han hade då uppmanat länsman Forsell att göra undersökning hos S., som han misstänkte vara förfalskaren. När strömmen av mynt ökade hade Forsell gått till aktion med känt resultat. Slutligen beslöt rätten att fortsätta med utredningen om S:s kyrkoskrivning, samt att göra en förfrågan hos myntverket, om framställning av mynt enligt Svenssons angivna metod vore möjlig. S. återfördes i häfte.

Nära en månad senare, den 19 augusti, hölls nästa rannsaking i samma miljö, med samma domare och åklagare. Nu upplästes en skrivelse, daterad 14 aug. samma år, från myntdirektören Brusewitz. Han ställde sig ganska skeptisk till S:s metod, som han dock ej prövat, varför han ej ville principiellt förneka dess möjlighet. Hans argument grundade sig på att »någon metod att på galvanisk väg erhålla en trogen afbildning i stål af en relief icke är bekantgjord och antagandet förutsätter således att den tilltalade skulle vara uppfinnare af den konst han utfövat, hvilket i betraktande af de ringa kunskaper

Månadens specialerbjudande

PASSA PÅ — LÅGA PRISER.

5 öre 1972 »Västerås» kl. 0 10:—
(Upplaga endast 10.000 exemplar, präglad i annan metall, därför betydligt mörkare.)

5 öre 1964 »50 i kronan» 1+ 26:—

5 öre 1966 »klump på valör-siffran 01 5:—

5 öre 1947 »klump på 7» 1+ 20:—

2 öre 1940 »rund nolla» 1+ 4:—

10 öre 1970 »klump på nollan» 0 10:—

Av detta exemplar har vi endast ett enda ex. Detta ex är det första kända exemplaret som hittades i höstas och som fotograferades och publicerades i Myntkontakt nr 3.

1 kr 1941 på 1944 1 22:—

1 kr 1940 »spräckt G i underkanten» 1 15:—

2 kr 1940 »rund nolla»... 1+ 15:—

1 kr 1949 praktexemplar 0 13:—

1 kr 1964 praktexemplar 0 3:—

1 kr 1966 praktexemplar 0 3:—

25 ö 1959 praktexemplar 0 5:—

SPECIAL, 10 st 40:—

1 öre 1950 praktexemplar 0 6:—

50 öre 1911 SPEGEL .. 0 450:—

årset 1971 komplett .. 0 22:—

2 kr 1953—1971 Parti 20 st 78:—

2 kr 1910—1940 Parti 20 st 198:—

1 kr 1910—1941 Parti 100 st 215:—

1 öre 1968 Norge (raritet) 0 17:—

10 kr 1972 G VI 90 år .. 0 19:—

2 kr 1950 på 1951 1+ 11:—

2 kr 1910, 13, 30, 31, 34 .. 1 12:50

MÅNADENS RÖVARERBJUDANDE!!!

Årtalsförteckning, H. Glück. Inbunden. 1973 års värderingspriser 38:—

Samtliga priser inkluderar 17,65 % moms. Porto tillkommer på alla beställningar.

R. ÖRTENDAHL MYNTHANDEL AB

Torggatan 20 - Box 1

199 01 Enköping

Tel. 0171/379 50

Öppet: vard. kl. 13.00—18.00

lörd. kl. 9.00—13.00

i electricitetsläran han måste anses äga ingifver tvivel.» I alla fall anhöll Brusewitz om noggranna uppgifter, då som han sade »saken vore av stort vetenskapligt intresse.» Rätten lät Svensson utförligt redogöra för den vid denna tid mindre kända elektricitetens användning i galvaniska bad, hur han framställt ett el. batteri, hur han på elektrisk-galvanisk väg erhöill plåtar med positiv avbildning av myntets yta. Plåten eller detta s.k. galvaniska mynt hade han sedan inpressat mellan stampar av stål, varpå det nedsänktes i ett reduktionskärl med klornatrium. Efter ett par timmar hade han erhöillit stampar med trogen avbildning av mynten (negativ). Efter denna redogörelse, som avgavs mycket utförlig med tidsangivelser för de kemiska processerna och de olika begagnade ämnena, beslöt rätten att ånyo remittera ärendet till Kungl. Myntverket. Svensson fick så återvända till sitt häkte och »öfrige närvarande afträdde».

Åter gick en månad i väntan på besked från instanserna, innan rätten kunde samlas på cellfängelset igen. Det blev den 21 september i en tämligen kort session, med t.f. domhavanden Peter Lamberg som ordförande. Nu hade man äntligen fått intyg från pastorsämbetet i Borås, att S. var född den 14 nov. 1850 i Hudene, att han hade svag kristendoms-kunskap, att han blivit admitterad till nattvarden, var ogift och ej förlustig medborgerligt förtroende. Från Kungl. Myntverket hade inget svar anlänt, varför rätten åtskildes.

Den 12 oktober 1882 hölls den femte rannsakingen på läns-cellfängelset. Härads-hövding Lewin hade nu återtagit ordförandeskapet. Nu hade även det länge väntade nya utlåtandet från myntdirektör Brusewitz anlänt och kunde läsas upp. Brusewitz nödgades här meddela, att han ännu ej lyckats framställa mynt i enlighet med de av

S. lämnade, utförliga beskrivningarna. Detta tolkades av B. som att beskrivningen var ofullständig. Han vitsordade dock att redogörelsen för det galvaniska förloppet vore att betrakta som »fullt sanningsenligt». Att Svensson själv uppfunnit metoden tycks han ha svårt att smälta och riktar därför sina misstankar emot en ev. läromästare i denna »lika farliga som märkvärdiga konst». Ånyo framhåller B. vikten av att få fullt klarlagt hur tillverkningen skett och vem som lärt S. denna. Vidare påpekar han i sin slutredovisning att de förut funna falska guldtiorna kommit just från Trollhättan. B. slutar sin skrivelse med att säga: »Konsten synes således redan förut vara begagnad vid Trollhättan». Efter upplösningen tillfrågades så S. om han haft hjälp av någon, vilket han förnekade, samt om han uppgivit alla detaljer vid tillverkningen, vilket han jakade till. Han sade sig i sin bostad ha liggande anteckningar om sin uppfinnning, och i avvaktan på framletandet av dessa anteckningar, uppsköts rannsakingen.

Slutligen den 2 nov. 1882, jämt ett halvår efter häktningen, samlades Väne häradsrätt för sjätte och sista gången på Vänersborgs cellfängelse för att med Anders Lenart Lewin som domare, företaga en sista rannsaking och avge utslag i målet. Åklagaren, kronofogde T. W. Forsell meddelade, att de omtalade anteckningarna trots efterforskning i S:s bostad, ej kunnat återfinnas, men tillade att han för sin del ej hade mera att andraga i målet, som han nu bad att få överlämna till rättens prövning. Carl Napoleon Svensson önskade även han utslag i målet »sägande sig icke hafva att upplysa annat än han redan bekant».

Därefter sammanträdde häradsrätten för överläggning, varefter utslag och dom avkunnades. För begånget förfalskningsbrott dömdes Carl Napoleon Svensson, i sin hemort kallad falskmyntarnas Napoleon, till 5 års straffarbete och förlust av medborgerligt förtroende

under samma tid. Med stampar och verktyg, de beslagtagna mynten m.m. skulle enligt rättens förordnande så förfaras, att missbruk av dem ej kunde ske. Vidare dömdes Svensson att till urmakare Wennergren och bankkassör Carlson utge vittnesersättning och skjutsavgift för en häst. Därmed var det stora och mycket omtalade myntförfalskningsmålet bragt till slut och rättvisa skipad. Om Trollhätte-Svenssons senare öden tiger dom-boken.

Äldre trollhättebor påstår sig ha hört att Svensson efter straffets avtjänande skulle ha erbjudits en plats som myntgravör på Kungl. Myntverket, dessa hörsägner måste vi nog ta med en stor reservation. Sådana hörsägner ha vi hört tidigare bl. a. om pojken från Jönköping som förfalskade Gustaf III:s 1 öre kopparmynt av år 1772, det s.k. »pojkköret». Vad som däremot torde vara sant och äger sin riktighet är, att Trollhätte-Svensson efter straffets avtjänande emigrerade till Amerika. Om hans vidare öden i det stora landet i väster stå inga upplysningar till buds. Men som den mångkunnige man han var, hade han nog inga större svårigheter att bryta sig en ny bana.

SLUT.

Danske mønter købes

CITY SHOP

Istegade 14

1650 København V

Danmark

Telefon 01/31 55 26

Annonsera i
MYNTKONTAKT
— det LÖNAR SIG!

1 öre 1960 med kraftig stampskada

Denna ettöring från år 1960 har Myntkontakt fått låna av en läsare av vår tidning. Som Ni ser har den en mycket kraftig stampskada i mitten av myntet till vänster om ettan (valörsiffran). Kanske någon mer bland läsarna har hittat samma skada? Hör gärna av Er i så fall.

1 öre 1960
kraftig stamp-
skada

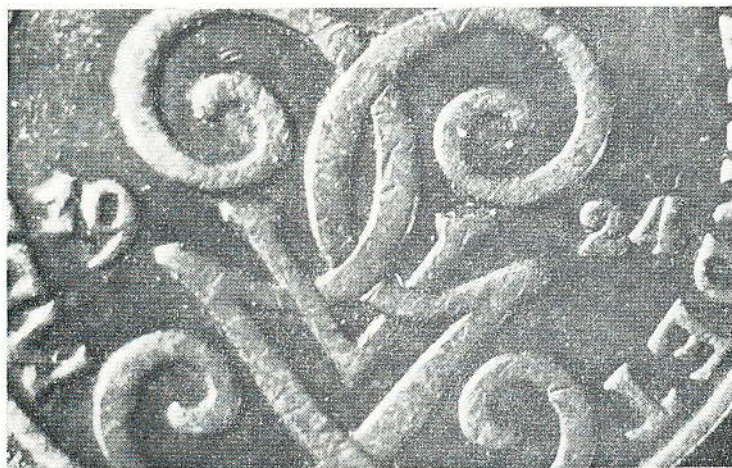

Intressant variant

1 öre 1924 ändrad fyra

Denna intressanta ettöring har vi fått låna för undersökning av en annan läsare. Som Ni ser är årtalssiffran fyra helt olik den »normala» fyran. Man skulle kunna säga att fyran är öppen, men det är en bättre beteckning att kalla den för ändrad fyra, då denna siffra inte är lik den öppna fyran på 1914 års ettöring.

Tyvärr kan vi inte ge Er någon förklaring till detta unika fynd. Vi har varit i kontakt med utgivaren av Coinlex Myntlexikon, som är expert på Oscar II och Gustav V:s myntvarianter och felpräglingar, men även denna man har svårt att hitta någon förklaring. Ägaren till myntet är tacksam för upplysningar om det finns flera samlare som hittat denna ettöring med ändrad fyra. Det går i så fall bra att kontakta oss.

600 olika mynt från hela världen

Alla olika typer (ej årtal) angivna i Yeoman och Craig. Hälften är ocirkulerade. Silvermynt från 17:e och 20:e århundrade ingår. En utmärkt sortering för en anspråksfull samlare eller handlare. Kat.-värde minst \$ 370. Vårt pris \$ 102 (kanadensiska) inkl. porto.

Vi sammanställer dessa partier för att jämna ut vårt lager. Partiet innehåller ej några rariteter men har många intressanta och sällsynta mynt. EXTRABATT: 2 olika kanadensiska dollar i varje parti.

REGENCY COINS LTD
(grundad 1954)

228 NOTRE DAME AVE
WINNIPEG, CANADA

Vänd Er med förtroende till Helsingborgs äldsta myntaffär!

Köper hela samlingar.
GULD - RARITETER
JUBILEUMSMYNT

Säljer:
Mynt, Frimärken, Antikviteter

Värderingar utföres.
OBS! Ej per telefon.

PERSSENS MYNT & ANTIKAFFÄR

Pålskatan 2 o. 36
HELSINGBORG

Öppet 10—12, 14—18
Tel. 042/11 72 74, 13 61 47

Utlandsnytt

COLOMBIA

1, 5, 10, 20, 50 cantavos 1972

COOK ISLAND

Ett mycket snyggt set med alla valörer 1973 håller på att präglas.

IRAN

1 Dinar 1973
Metall: Silver
Vikt: 31 gr
Diameter: 40 mm.

ENGLAND

50 pence 1972
Metall: Koppar-nickel
Vikt: 30 gr
Diameter: 38,4 mm
Jubileumsmynt, silverbröllop.

POLEN

50 Zlotych 1972
Metall: Silver
Vikt: 11 gr
Diameter: 30 mm.
Jubileumsmynt, Fryderyk
Chopin 1810—1849

MALTA

1 Malta-pund 1972
Metall: Silver
Vikt: 9 gr
Diameter: 32,2 mm
Jubileumsmynt, Manuel Dinech
1860—1921.

2 Malta-pund 1972
Metall: Silver
Vikt: 18 gr
Diameter: 38 mm

MACAO

5 Patacas 1971
Metall: Silver
Vikt: 10 gr
Diameter: 30 mm.

NYA ZEELAND

1 Dollar 1974
Metall: Koppar-nickel
Vikt: 28,3 gr
Diameter: 38,7 mm.
Jubileumsmynt, till minne av
de tionde spelen i det Brittis-
tiska samväldet.

Ny litteratur

MYNTKALENDER 1973

Värderingskatalog för Svenska
mynt 1872—1972, med avbild-
ningar på samtliga mynttyper.
Mynthandlarnas inköspriser
1872—1972.
Upplagesiffror, artiklar, råd
till samlare m. m.
Pris 5.90 inkl. moms.

MYNTGUIDE 1973

Värderingspriser 1872—1972.
Utgivare: A. Tonkin.

Nyutkomna prislistor

NORDISKA MYNT

Järnvägsgatan 70, Sundbyberg.
Prislista har utkommit med
mynt från framförallt Skandi-
navien. Sändes till alla intres-
serade helt kostnadsfritt.

B AHLSTRÖM MYNTHANDEL AB

Mäster Samuelsgatan 11,
103 85 Stockholm 7.

Ny stor myntlista har utkom-
mit med all världens mynt från
medeltid till nutid. Pris 3: —.

Canada silver dollars

1936—1967. 20 st med 16 olika
årtal. Kv. 1+ till prooflik-
nande kv. (inkl. även 4 min-
nesm.). Vårt pris: \$ 78.00
(katalogpr. min. \$ 116.00).
Plus i bonus guidebok över
kanadensiska mynt.

REGENCY COINS LTD
(grundad 1954)

228 Notre Dame Ave
Winnipeg. CANADA

200 olika sedlar från HELA VÄRLDEN

60 olika länder — 200 st. kv.
1+—0. En grundsamling med
ett kat.värde på minst 285
dollar. (Inga nödmyntssed-
lar). Samt 1 ex av Sten Vo-
lyn I och II, katalog över
världens olika sedlar, värde
35 dollar. Allt för endast
\$ 90.00 inkl. porto.

REGENCY COINS LTD
(grundad 1954)

228 Notre Dame Ave
Winnipeg CANADA

HUMMEL

Ärstillrik 72 och 73 för endast
75 skr inkl. porto.

MÜNZEN ORTEL

Postfach 110

1000 Berlin 45

W. GERMANY

MYNTKONTAKT

Torggatan 20, Box 1, 199 01 Enköping. Tel. 0171/379 50

REDAKTIONSLEDNING:

Redaktör och ansvarig utg:

RAOUHL ÖRTENDAHL

Stf Ansv utg:

GÖSTA ÖRTENDAHL

För ej beställt material såsom text och bilder ansvaras ej.

Vid eventuell beskattning av vinster i tidningens pristävlingar svarar pristagarna själva för denna kostnad.

Eftertryck av text och bilder
FÖRBJUDES.

Tidningen utkommer den 15:e varje månad med undantag av månad 6 och 7.

DISTRIBUTÖRER:

Örtendahls Mynthandel AB

Torggatan 20, Box 1

199 01 Enköping

Tel. 0171/379 50

MYNTAB S BERG AB

Box 159

591 01 MOTALA

Tel. 0141/519 84

ANNONSPRISER/ADVERTISING RATES

	SKr	DKr	NKr	DM	£	\$
1/1 sida	250	375	350	170	22	55
2/3 sida	200	300	280	140	18	43
1/2 sida	150	225	210	110	13	32
1/3 sida	110	165	150	75	10	24
1/4 sida	85	125	118	58	7.50	18
1/6 sida	60	90	85	42	5.30	13
1/12 sida	30	45	43	21	2.60	6.50

Omslagets baksida/Back

1/1 sida 375 550 520 255 33 80

1/2 sida 200 300 280 140 18 43

Moms. 17.65 % tillkommer på samtliga annonspriser.

MYNTTORGET, Endast för myntsamlare/MYNTTORGET mini-ads) only for coin-collectors.

10 kr per annons inkl. moms. Dock högst 20 ord+tel.nr eller namn och adress. Annonskostnaden skall medskickas på samma gång som annonsmanus.

ADVERTISEMENTPRICE: 10 skr incl. tax. not more than 20 words except telephonenumber or name and adress. The payment for the advertisement will be send together with the manuscript.

SENASTE DATUM FÖR INLÄMNING AV MANUS/DEADLINE: 3 veckor före utgivningsdag/3 weeks before.

PRENUMERATION 1 ÅR 10 NR / SUBSCRIPTION 1 YEAR 10 ISSUES

Sverige
Norge
Danmark
Finland

Skr 37:—
inkl. moms
och porto

Deutschland DM 31:—

England £ 4:—

Northern and Central America, Canada and other overseas:

\$ 10:—

Vid adressändring skall denna göras skriftligt. Använd helst postens adressändringsblankett.

För prenumeranter i Sverige sker inbetalning genom inbetalningskort som medföljer första numret. Betalningen bör då ske snarast möjligt.

☐ prenumeration önskas från/Subscription from

J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
					—	—					

ÅR/YEAR: 19.....

ÖNSKAR NI BESTÄLLA ÄLDRE NUMMER? Vi har de flesta av de föregående numren i lager. Pris: 3:95 inkl. moms + porto.

☐ Ja, jag önskar beställa äldre nummer av Myntkontakt à 3:95 ST inkl. moms + porto.

Jag beställer följande nummer:

Namn/Name

Adress/Adress

SKRIV AV ELLER FYLL I DENNA KUPONG
POSTA DEN REDAN IDAG

MYNTKONTAKT ÄR SVERIGES STÖRSTA OCH MEST SÅLDA NUMISMATISKA TIDSKRIFT